

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հերկայ 1897 տարեկանի

Պոչտային համար տարեկան 10 ֆր
" " " 1/2 " 5 "
Արտատպմանի համար " 12 "
" " " 1/2 " 6 "
Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եռայն իրկեղ հետեռայ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ ԿԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐՏԱ)

Редакция на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրության ուղղության գրությունը
ետ չեն դրվում և չարմար դատ-
ության ներքին միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:

Ծանուցմանց տողը 20 սանիքով.
երեքեն աւելի անգամներու համար
20 առ 100 գեղը կը լինի:

ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թրքահայ ժողովրդին առաջ-
նորդ և վարիչ ըլլալու կոչում ունե-
ցող անձեր ցարգ սա գաղափարով
տոգորուած էին թէ առաջ գիւս-
նագիտութիւնը Արեւելեան խնդ-
րին մէջ միշտ հետեւած է և պի-
տի հետեւի Հայոց համար աննը-
պաստ ուղղութեան մը:

Ասոր ի հաստատութիւն միշտ
կը յեղեղուի թէ Ռուսիա իբր
թուրքիոյ սահմանակից և մէկ
միլիոն հայ հպատակ ունեցող տէ-
րութիւն չկրնար ներքէն որ թրքա-
հայերը իրենց կովկասեան ազգա-
կիցներուն քթին տակ վարչական
կամ քաղաքական ինքնօրինութիւն
վայելեն, ինչ որ անվերջ պիտի
թելադրէր Ռուսահայերը միեւնոյն
աղաքական ձգտումներուն հետե-
ւելու: ասկէ զատ Բարձր-Հայքի
կամ Մեծ Հայքի աւելի մէկ ըն-
դարձակ մասին գրաւումը ուս-
տական երկրակալութեան ծրա-
գիրներուն մէջ կարեւոր տեղ մը
բռնած ըլլալով, անկարելի է որ
Ռուսիա հաւանի Հայաստանի ինք-
նօրէն կամ անկախ վիճակի մը
վերածուելուն:

Դժուար կերեւար հերքելոյս փառ-
տաքանութիւնը, որոյ զօրութիւն
ստիպեց զմեզ մեր աչքերը ուղղել
դէպ Անգլիա, Ռուսիոյ բնական և
զօրաւոր հակառակորդը: Հայու-
թեան իրաւանց պաշտպան ընկե-
րութիւններ և թերթեր հիմնուե-
ցան ի Լոնտոն: Հայ ազգին ան-
ուամբ Եւրոպայի եղած գիմում-
ներ թէեւ ընդհանրապէս վայ տէ-
րութեանց ուղղուած, սակայն իս-
կապէս ամենէն առաջ և ամենէն
աւելի իբր Անգլիոյ ուղղուած նը-
կատուեցան, որովհետեւ ամեն որ
գիտէր թէ հայկական խնդրին
մէջ առաջնակարգ շահ ունեցող եր-
կու տէրութեանց մէկէն, Ռուսի-
ային Հայերը կը խրախուսէր քաղա-
քական հաշիւներով և միւսին,
Անգլիոյ, կապալինէին և անկէ
կը սպասէին օգնութիւն ու պաշտ-
պանութիւն:

Հարկ է այստեղ յիշել թէ Ռու-

սիայէն խրախուս հարկը կը զգար
միայն թրքահայութեան զարգա-
ցած մասը, մինչդեռ բուն ժողո-
վուրդի ահագին մեծամասնութիւ-
նը, քաղաքական հաշիւներու ան-
տեղեակ, զրկեթ լոկ բնազդօրէն
կը զգար թէ թուրքիոյ բրիտա-
նէից բնական պաշտպանը Ռուսն
էր և թէ հետեւաբար անկէ մի-
այն կարելի էր բան մը սպասել:
Ժողովուրդին ու իր առաջնորդ-
ներուն միջեւ կեցած այս հակա-
ստեղծութիւնը սակայն անշուշտ չու-
ցաւ, մէկ կողմը միայն կարողու-
թիւն և միջոց ունեցած ըլլալով
իր կարծիքները խօսքով և գրչով
պաշտպանելու և տարածելու:

Իրերը այս ուղղութեամբ ըն-
թացան մինչեւ հայկական բնագա-
նոր շարքերը, որոնք թրքահա-
յութեան գոյութեան նիւթապէս
ու բարոյապէս այնքան ստեղծի
հարուածներ տուին որ անոնց
ցնցման ազդեցութեան տակ կը
գտնուէին, և մ'ը շուարման մէջ
ինչպէս ուրիշ կարեւոր գործերու
մասին որոշ չենք գիտեր թէ ինչ
ընթացքի պարտինք հետեւել,
այնպէս ալ տակաւին լուսարան-
ուելու կարօտ, միմի վիճակի մէջ
կը մնայ սա խնդիր թէ շարքերէն
յետոյ մեզ համար սկսող նոր շըր-
շանին մէջ ալ շարունակելու ենք
բրիտանական առիւծէն սպասել որ
պաշտպանէ մեզ:

Եթէ պատմութեան գտանքուն
գիմնք, անոնք մեզ կը օրովնեն
թէ թուրք լծին տակ երբեմն հի-
ծող բոլոր քրիստոնեայ ազգերը
իրենց աղաքանութիւնը գտած են
առաւելան տրմիւրն թեւերուն
տակ ապաստանելով: Անգլիական
քաղաքագէտներ, այս իրողութեան
գէժ կառարկին թէ եթէ Մեծն
Բրիտանիան պայքար չի մղէր առ-
սական ծրագիրներուն դործագ-
րութեան դէմ, աղաքանած ազգե-
րու երկրիցը ախոր պարզապէս
առաւելան մէկմէկ նահանգներ պի-
տի գաւառային, թէ անոնք թուրք
բռնապետութեան իրենց աղաքու-
թիւնը թէեւ Ռուսիոյ պարտին,
իրենց անկախութիւնը սակայն կը

պարտին անգլիական քաղաքակա-
նութեան:

Առարկութեան տկար կողմը սա
է որ պարզ ենթադրութիւն մըն է
իրողութեանց վրայ հիմնուած
փաստերէ զուրկ: մինչդեռ իր-
ողութիւնը սա է որ Ռուսիա քաղ-
մաթիւ ժողովուրդներ փրկած է և
անոնց ոչ մէկին ներքին անկախու-
թիւնը շնորհիւ փորձած պատճառը
ինչ կողմ ըլլայ, Անգլիոյ հա-
կառակութիւնը թէ առաւ պիտու-
կան մարդոց իրերը գաւառու ու
զատ եղանակը, մեզ համար այն-
քան կարեւորութիւն չունի: պատ-
ճառը ձգենք, արգելիքին նայինք
որ ամենէն էականն է:

Իհնայներուն ճնշող վիճակը
որ իբր գլխաւոր ապացոյց մէջ
կը բերուի Ռուս կառավարութեան
օտար տարրերը ճշմարտ և կլլելու
քաղաքականութեան, համարիչ
փաստ մը չենք իր մեզ, նկատու-
ղութեան առեւելով այն պատմա-
կան բուրմոլին տարբեր հանգա-
մանքները, որոցմով Իհնայտան
ինկած է առաւելան, բրտախկան
և աւտորիական իշխանութեան
ներքէ: Փոքր-Ռուսերը, որոց
համար կըսուի թէ հալածման ենթա-
կայ են առաւ վարչութեան կողմէն,
նայնքան տկար փաստ մը կը ներկա-
յայնեն: Իրենք միեւնոյն երկրին
զաւակներն և միեւնոյն պառ ցե-
ղին մէկ ճիւղն ըլլալով, չեն կը-
նար իբր հիմ ծառայել գաղափար
մը կազմելու մեզ վերաբնորդ իրեն-
քին մէջ:

Կովկասի ազգաբնակչութեան
զանազան տարրերն ալ այստեղ
նկատաւորութեան չեն կրնար առ-
նուիլ: Խօսքը այն ազգութեանց
մասին է, զոր Ռուսիա իբր պաշտ-
պան արեւելքի բրիտաններէից, փըր-
կեց թուրք բռնապետութեան ճի-
ւաններէն: Երբեք իր այդ պատ-
մական վեհ կոչումին պատրու-
մելով օամ, աղաքանութեան դէմ:

(Շարունակելի)

ԱՅԻՍՏՈՒԹԵՆԷ ԽՈՐՈՒՄ

Հայերը գործունեայ և անկեղծ
աշխատասերի համար անվայն-
չեն շատ հին ժամանակէ ի վեր:
Այն օտար հեղինակներ որոնք
մասնաւոր ուսումնասիրութիւններ
ըրած են հայ ժողովուրդի բար-
բերուն և սովորութիւններուն վրայ,
մասնաւորապէս ծանրացած են ա-
նոր նկարագրին սա յատկանշա-
կան կէտին վրայ թէ հայը թէ իր
բնիկ հողին վրայ և թէ անկից
դուրս օտար միջավայրերու մէջ
ուշադրութիւն գրաւած է իր աշ-
խատասեր ոգիով մանաւանդ:
Կրնայ ըսուիլ թէ հայը իր ունե-
ցած շատ մը լաւ յատկութիւննե-
րուն մէջ ամենէն աւելի իր աշ-
խատասիրութեանը, անխնայ գոր-
ծունէութեանը կը պարտի իր գո-
յութեան պահպանումը, աշխար-
հի մէջ իր այժմու բռնած դիրքը:

Իր բարոյական մէկ քանի թե-
րութիւններուն դէմ կարեւոր հա-
կազակ մը եղած է իր այս ցե-
ղային ձիրքը: Եւ իր նիւթական
անհաշուելի կորուստներուն քով
աշխատութեան բարձր ու ան-
խախտ սկզբունքը զօրաւորագոյն
կառան եղած է հայուն՝ կուրծք
տալու ճակատագրային աղէտալի
հարուածներու:

Թերեւս ոչ մէկ ազգ այնքան
արիւրար մղած է կեանքի ահա-
ւոր պայքարը որքան մենք: Այս
պայքարին փրփրոտ յորձանքին
մէջ չկորսուելու համար ինչ կո-
րով, ինչ անվճատ յամառութիւն
և մանաւանդ աշխատութեան բա-
րերար սկզբունքին վրայ ո'ր առ-
տիճան խորին գիտակցութիւն ան-
հրաժեշտ էին:

Հայաստանի գաւառներուն մէջ,
միջավայրի և ներքին բազմաթիւ
աննպաստ հանգամանքներու հա-
կառակ, հայ տարրը՝ ուրիշ ամեն
տարրերու վրայ գերիշխան դիրք
մը գրաւած էր վաճառականու-
թեան, արհեստներու և ճարտա-
րագործութեանց կրկին ասպարէզ-
ներու մէջ, միմիայն իր հնարա-
միտ ոգիին և մանաւանդ աշխա-
տասիրութեանը շնորհիւ: Եւ ճիշդ

այս էր պատճառը որ ծնունդ տը-
ւաւ թուրքին հայալինջը բողբոջա-
կանութեանը: Փոքր-Ստիտի գա-
ւառներուն մէջ հայուն յառաջդի-
մութեան ստացած համեմատու-
թիւնը երկիւղ ազդեց թուրք կա-
ռավարութեան: Այդ ընթացքով
պիտի գար ժամանակ մը որ,
հայը նիւթապէս և բարոյապէս
հզօրագոյնը հազիւ անապատ, իսլամ
տարրը անզգայի փճացման մը նը-
թարկուէր:

Թուրքը տեսաւ այս ահաւոր
վաճակը և աճապարեց անոր ա-
ռաջքն առնել: Եւ որովհետեւ գի-
տէր թէ բարոյական հաւատար-
գէնքերով անոր յաղթելը ան-
հնարին էր, էն ազդեցիկ և կըտ-
րուէ միջոցին գիտեց. ոտքի հա-
նեց իսլամ ամբիսը, քիւրտին
վայրագութիւնը զրգոնց, և ա-
նոնց ձեռքով, նախ մեղմ ու ան-
զգայի կերպիւ, յետոյ յանկարծ
մէկ հարուածով զարկաւ կործա-
նեց ինչ որ հայուն համբերատար,
տոկուն աշխատութիւնը կերտած
յաջմաւորած էր երկար դարերու
ընթացքին մէջ: Բայց թուրքը իր
արիւնալի ձեռնարկին մէջ մտաւ մը
միայն կրնայ յաջողած ըլլալ, վա-
սըն զի հայուն երակներուն մէջէն
չի կրնար վանել անոր այն յատկու-
թիւնը, որուն գէմ կուզէ մանա-
ւանդ իր սլաքը: Հայը նոյն ան-
եկուն աշխատողը կը մնայ ցորչափ
հարստահարութեան միջաւանջով
իր կեանքը չվրդովի:

Թուրքեռուսական պատերազմէն
ետք, երբ հայաստանի մէկ մասը
անցաւ ռուս կառավարութեան
ձեռքը, այս վերջինը, խորապէս
գիտակ հայական տարրին տիրա-
պետող, ծլուղ ու ծաղկող յատկու-
թեանը, հողային սեպհականու-
թեան արգելքներ հանեց հայերուն
գէմ և ուրիշ գոյնաւորութիւններ
ալ, որպէս զի անոր աճեցուն զար-
գացման նիւթապէս փնտէ:

Արտասահմանի այն ամեն տե-
ղերն ուր հայը տարած հաստա-
տած է իր գողթային կայքը, բիշ
ժամանակի մէջ իր յարստեւ աշ-
խատարութեան շնորհիւ եկած
հասած է տիրող տարրին մակար-
դակին:

Ազադեցիկներու այս թուումը
կրնայ շատ երկարիլ: Մեր նպա-
տակը հայերուն այս բարեմաս-
նութեան շտապգովտանը բանա-
հիւսել չէ, հապա հակապատկերով
մը աւելի գուրս ցոյցնցնել հոգե-
բանական այն զարմանալի երեւոյ-
թը որ տեղ տեղ սկսած է երեւան
գալ:

Այս երեւոյթին է հայ գողթա-
կանութեան ցոյց տուած խորշումը
աշխատութեան ոգիին գէմ: Ե-
րկապատի մէջ, հայ գողթական-
ներէ շատեր իրենց ցուցուած
գործեր չուզեցին կատարել, նա-
խապատիւ համարելով հանրային
զիւթութեան ընծայած նպատար:
Բազունի մէջ և Ռուսիոյ ուրիշ կող-
մերը ապաստանող հայեր բացար-

ձակ մերժեցին իրենց առաջար-
կուած զբաղումները՝ կապի գոր-
ծարաններու մէջ մանաւանդ. մին-
չեւ իսկ գողթական հայահիներ
տեղացի հարուստ ազգակիցնե-
րու տուններուն մէջ չուզեցին ըն-
դունիլ համեստ աշխատութիւն-
ներ: Բարեկից մէջ արժանահաւատ
անձեր կը հաստատեն թէ քանի
քանի գողթականներու գործ հայ-
թայթութեամբ է, բայց չէ ընդուն-
ուած: Նոյն իսկ մեր աչքին առ-
ջեւ, հոս, վառնայի մէջ տեսնուե-
ցան հայի որ զանազան առաջ-
կութիւններով ետ կեցան աշխա-
տելէ:

Սխալ տեսակէտներէ զերկու-
նորու առջեւ մարդ կը չուտի պ ս
մը և ահաւայ կը հարցունէ ինք-
նիւրին թէ արդեօք միջնիւթական
անհաշտելի անտիրարկելի կո-
րուստներէն յետոյ մեր բարոյա-
կանէն ալ բան մը վրայ ապրու-
նաւորուն մէջն ենք: Փողովուրդի
մը նկարագրին կարեւոր մէկ մասը
այսպէս ողբալի կերպով չի ցըն-
ցուի որ քանգաւելու միտում չի
ցուցաներ յանկարծ. ցեղային
յատկութիւն ըստած բանը պատի
թուղթի չի նմանիր որ ուղած ու-
տենդ փոխէ: Հազարաւոր տարի-
ներ ապրած, առաւադած ժողո-
վուրդի մը խորարմատ մէկ բարքը
մէկ տարուան ժամանակամիջոցի
մէջ չի կրնար ապականուիլ, ան-
հետանալ: Ինչ է ուրեմն այս ե-
րեւոյթին շարժառիթը. ինչով
կարելի է բացատրել զայն:

Պիտաւորապէս երկու պատճառ-
ներ կրնան կենալ. մէկը բարոյա-
կան, միւսը նիւթական. իւրա-
քանչիւր անհատի ընկերային դիր-
քին անորոշութենէն առաջ եկած
վհատում մը, յուսահատութիւն մը
որ մարդուն կորովը կը ջլատէ.
յետոյ ապրուստի հայթայթման
անկապաւ թիւնը հանրային նպաս-
տով:

Հայրենի բոյնէն վայրագօրէն
խրուած ու նետուած միջավայրի
մը մէջ որ բոլորովին անծանօթ է
իրեն. տարիներով շինած շիտկած
գիրքը սննդացած ու ապագայի
ապահով յոյսերը անգործ փոշիա-
ցած կայծակի պոստումով, իր վի-
ճակին դառնութիւնը, միտին մտա-
ծումներ, վիշտերու խռնում մը կը
ձեւացնեն քառս մը ուր ամենէն
արի ու ամենէն պնդակալ մարդը
կը կորսնցունէ իր հաւատարկը շ-
ուրութիւնը. ուր վաղիւր, ինչ ճար
փնտաւելը չի գիտեր: Բուսահատու-
թիւնը սղողած է զինքը: Մարդը
ծոյլ չէ, բայց չաշխատի. որով-
հետեւ ալ չի հետապնդեր ո և է
նպատակ. եթէ խնդիրն ապրուս-
տի վրայ է, շատ գոյնաւորութիւն
չիկայ. հայը, իրեն ապաշտօնական
հարստահարեալ, գացած տեղը կը
հանգիստի ողորմատիրութեան որ
անթուրթեան կը փրկէ զինքը:

Եւ օտար հողի վրայ թափառող
հայը, որուն փորը կուշտ է, ու
բան մը չապասեր աշխատութիւնէ:

Պէտք է գիտնանք սակայն որ
բարոյական տառնկ անկում մը,
ինչ կենսական պատճառներու վրայ
ալ հիմնուած ըլլայ, բնաւ չար-
գարանար: Ամեն ժամանակէ ա-
ւելի հիմա պէտք է ցոյց տանք
մեր նկարագրին ուժեղ կողմերը:
Կեանքի այս փոթորիկներն են
ազգի մը նկարագրին հզօրութեան
աստիճանացոյցը: Նիւթապէս վրայ
տալինք, տսիկա մեր կամքին հա-
կառակ փորձանք մըն էր. բարո-
յապէս ինչու վրայ տանք, և մե-
կաւքովը: Նիւթական կորուստին
տեղը կուգայ կը լենայ: Եւ հաս-
տատապէս համոզուինք որ թուրքը
իր հարիւր հազարաւոր հայ պո-
հերովը միջքան ստատիկ փնտած
չըլլար մեղ որքան մեր բարոյական
ուժերուն մէջ առաջ եկած կամ ա-
ռաջ գալիք այս ջլատումները:

Թուրքը ազգին անհատները կը
պակասեցունէ, մինչդեռ նկարագրի
աղտոտեումը ազգը կրնայ փճա-
ցնել:

Թուրք ամեն հայ ամբիսի մեքով
մտածէ այս ծանր պարագային
վրայ: Ե.

ՆՊԱՍՏԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

Օր. Ֆրէյլըր մօտեցաւ պիտի մեկ-
նի վառնայէ, որովհետեւ այսօր
ուրնէ սկսեալ բոլորովին դադարած
է հայ աղքատ գողթականներուն
բաշխումը նպատար: Արդէն այս
գաղաթումը ուշ կամ կ'անուխ տ'ղի
պիտի ունենար, նպատար միմիայն
ձմրան եղանակին համար որոշուած
ըլլալով:

Արդարութեան պարտք մըն է
խտտովանիլ թէ Օր. Ֆրէյլըր իր
բարեգործական ձեռնարկով ամ-
բողջ Խոթն ամիս խնամեց և թըշ-
ուստութեան ու ցուրտի գէմ
պաշտպանեց չորս հինգ հազար
չքաւոր հայեր, որոնք ապրուստի
ամեն միջոցներէ զրկուած էին:
Ամեն հայ, նպատար ընդունող թէ
ոչ, կրախտագիտութեամբ լեցուած
ըլլալու է անզիւացի բարեգործ-
ներու և անոնց ներկայացուցչին
նկատմամբ, վասն զի նպատար այս
գործը, իր մէջ գիտուած անպա-
տահալութեաներով ու զեղծումնե-
րով զանգեռն, դարձեալ հասաւ
իր նպատակին, հայութեան մէկ
բեկորը ազատելով թշուառութեան
ահաւոր ճանկէն:

Բայց և այնպէս ճշմարտութեան
պարտք մըն է նաեւ խտտովանել
թէ նպատարի կազմակերպութեան
եղանակը մեծամեծ թերութիւններ
ունեցաւ ու տեղի տուաւ այն բազ-
մաթիւ գրոյցներուն, որոնց եթէ
ոչ ամէնը, գէթ մէկ մասը հեռի
չէ ճշմարտութեան գոյն ունենալէ:

Անհնարին է մեղ ընդունել թէ
Օր. Ֆրէյլըր գիտակցաբար թոյլ
տուաւ այդ թերութիւններուն
գործադրութիւնը նպատարի այդ
ընդարձակ գործին մէջ: Բայց

ճշմարտութիւն է որ ազն. ամե-
րիկահին յամառութիւն մը ցոյց
տուաւ չհաւատալու իրեն եղած
կրկնակի յայտնութիւններուն, այս-
պէս ահամայն ներողամիտ գանուե-
լով այնպիսի արարքներու որոնց
բացակայութիւնը այնքան փափա-
գելի էր:

Մէկ խօսքով Օր. Ֆրէյլըր գէշ
կերպով շրջապատուեցաւ: Եւ իր-
բեւ անկիւս—սաքսոն, որ իր վըս-
տահալութիւնը որոշապէս տեղ մը
նուիրելէ յետոյ, չուզիր ետ առ-
նել զայն ինչ որ ալ պատահի, բո-
լորովին անվստահութեամբ ու
կասկածով ընդունեց այն ամեն
լու խորհուրդները որոնք գուրտէն
կուգային իրեն:

Երկուր կըլլայ հոս մանրամաս-
նօրէն թուել այն ամեն աչքի
զարնող զեղծումները որոնք գոր-
ծուեցան՝ անեղծ ու կոյր վստահու-
թեամբ մը պաշտպանուած, և
սակայն չգաղաթելով զեղծումը ըլլա-
լէ:

Անգամ մը որ այս համալուծ
սարգիստ նպատար ընդունող չքա-
ւոր դատարարին մէջ, ալ անկից
վրջը շատ գոյնաւոր էր զայն յար-
գանքով ու անխոժանքով վերաբե-
րուել տալ այնպիսի գործի մը
նկատմամբ ուր առաջ նետուողը
կը շահէր ու համեստութիւնը կո-
րակար ետ կը դառնար:

Այս է բարոյական միակ շար-
ժառիթն այն ընթացքին զոր
նպատատարութեանը շարունակ
բանեցին նպատարի պաշտօնեւ-
թեան և նոյն իսկ Օր. Ֆրէյլըրի
հանգէպ: Սխալ սկսուած գործ
մը՝ ուղղուելու համար եթէ չհան-
գիւրդ ուժեղ ձեռքի մը, երթալով
կը վստթարանայ:

Ինչ տեսակ վարմունք կը սպա-
սուէր այն գողթականներէն որոնք
իրենց տունը տեղը ձգած, խեղա-
յիւղ, թշուառ, յուսահատութեամբ
լցուած, եկած ինկած էին օտար
հողի մը վրայ, մութ և ալեկոծ
ապագայ մը իրենց առջեւ: Դեռ
մուգուած չէ այն բիրտ ու կոշտ
ընթացքը որով Օր. Ֆրէյլըրի մէկ
քանի պաշտօնեւները կը վարուէին
հէք գողթականներուն հետ:

Օր. Ֆրէյլըր՝ տիրող թշուառու-
թեան ծաւալին առջեւ՝ չկրցաւ ու-
րոշ կոնկրէ կազմակերպութիւն մը
տալ իր սարքած գործին. գիմանց
կողմին պաշտօն յանձնեց, թողուց
որ նպատարի բաշխման գործը քմա-
հաճօրէն կատարուի, ամեն մէկ
պաշտօնեւայ իր ուզած եղանակն
ընտրեց ու գործադրեց: Օրիոր-
դին հրամայած տնօրինութիւն-
ները փոխանակ ճարտարօրէն, ազ-
նուօրէն կատարուելու, զինուորա-
կան կարգապահութեան մը խըս-
տութեամբը գործադրուեցան: Եւ
երբեմն անտեղի ու անիրաւ նը-
նապատներ բոլորովին պղտորեցին
ու գրգռեցին ժողովրդեան միտքը,
որ երթալով բարոյական այնպիսի
վիճակի մը հասաւ որ անցեալ օր
չքաշուեցաւ հրապարակով կատա-

բելէ անվայել ու անորակելի ցոյց մը, հացի բաշխման գաղափարներն առկա է:

Բայց այդ ցոյցին շարժառիթն իսկ գարձաւ սխալ տնօրինութիւն մըն է:

Օր. Ֆրէյլըր որոշեր է հացերը կտրել, ու միայն 150-200 յետին չքաւոր ընտանիքներու քսան օրի չափ եւս նպաստել: Այս բաւարար ծանր գործը կատարելու համար, ի՞նչ օրիորդին շուրջ մեծ փափուած պաշտօնականները քիչ մը ուղեղնին յագնեցնէին, դիւրին ու անշուշտ միջոցը կը գտնէին:

Նախ երկու շաբաթ առաջ հրապարակով հարկ էր ծանուցանել, եկեղեցիին լսեմէն, հիւանդանոցին դուռը ու ժաման դուռը փակցուած, և լրագրի մէջ հրատարակուած ծանուցումներով. յետոյ, ընդհանուր ցանկին մէջէն ընտրելու էր բոլորովին անօգնական ընտանիքները որոնց հաց պիտի տրուէր. անոնց անունները կախելու էր հիւանդանոցին դուռը, ծանուցանելով որ այդ անձերը միայն պիտի ընդունէին նպաստ, ամենէն խիզճերը նկատուած ըլլալով: Եթէ անոնց վիճակին վրայ ու է գիտողութիւն կայ, երթալ ներկայացնել օրիորդին:

Ան առնէ, ամեն մարդ պիտի պատրաստուէր որոշուած օրը իր հացն ինք ճարել, փոխանակ յանկարծակիի գալով կամ թեթեւ կերպով եղած ազդարարութիւններ ի նկատի չառնելով՝ հիւանդանոցին դուռն երթալու և, խելայիզ, անգիտակից, ընելու այնպիսի բաներ որոնք ոչ իրեն պատիւ կը բերէ ոչ ալ ազգին:

Երբէք չի հաւնուիր ցուցարարներուն բռնած անճաշ ու տարօրինակ ընթացքը: Բայց մի եւս ոչ ժամանակ չի մոռցուիր հիւանդանոցի պաշտօնէութեան ցաւալի անփութիւնը, որ պարսաւի միայն կրնայ արժանանալ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բարեկ, 16 Մայիս

Հետեւեալ թղթակցութիւնը, զոր ստացած ենք մեր բարեգեան թղթակցէն, կը հրատարակենք վերապահութեամբ եւ պատմուած գէպքերուն ճշդութեան պատասխանատուութիւնը իր վրայ կը թողունք:

Մէկ երկու շաբաթ է ի վեր Բարիկ կարծես Հնչակեան կուսակցութեան կեդրոնն եղաւ: Նազարբէկ եկաւ իր արբանեակներուն հետ, և մէկ քանի օր ժողովներ գումարիլէ յետոյ առաւ քաղց, իրեն յաջորդեց Արփիարեան, որ կարգ մը ժողովներ սարքեց իր համախոհներուն հետ, որոշելու համար թէ ինչ ուղղութեան պիտի հետեւէին: Եւ ահա մտնելու կան անշարժութեան մէջ միայն որոշում կուտան, սա առարկու:

Թեոմար թէ քանի որ հայ ազգը թիմուրդէնկի ու ճէնկիղխանի օրերէն ի վեր անկախութիւն չէ ունեցած, հարկ է որ հիմակ այնոյն վիճակին մէջ շարունակէ մնալ (*):

Պ. Արփիարեան մօտ'րս նոր թերթ մը պիտի հրատարակէ Բարիկի մէջ և պիտի քարոզէ իր և իրեններուն քուէարկած նոր ուղղութիւնը: Ապահով եմ թէ այս թերթը լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնէ մեր հայուստ դասակարգէն, և իր յայտնելիք գաղափարը պատգամի մը ազդեցութիւնը պիտի ունենայ անոր վրայ:

Անցեալ շաբթու տեղի ունեցած գումարման աւարտումէն յետոյ, ուր բանախօսեց Ֆրանսացի Պ. Մարիլիէ և չկարճեցաւ ըսել թէ Ֆրանսա տակաւին նոր ձեռք առած է հայկական խնդիրը, ուստի հայ երիտասարդ մը չունդալից ապտակ մը իջեցուց Պ. Արփիարի երեսին, զանիկանկատելով իրբեւ սկզբնապատճառ մեծամեծ չարիքներու: Զարմանայի է որ Պ. Արփիար, որ Մարտ անուամբ թերթ մը կը հրատարակէ և ինքզինքը կը ցուցնէ իրբեւ կատաղի յեղափոխական, հիմակ ելլայ բոլորովին հակառակ քաղաքականութեան մը հետեւի:

Այս ցաւալի միջոգէպին յաջորդեց ուրիշ ցաւալի միջոգէպ մը: Երբ ստիկանութիւնը, միջամտելով ձերբակալեց ռուսահայ երիտասարդը և անոր անունն ու հպատակութիւնը հարցուց, ապա տակահարը կեղծ անուն մը և հպատակութիւն մը ըսաւ. այդ պահուն, Պ. Արփի, Զէյթունի հերոսը, վրայ հասնելով չքաշուցաւ ոտտիկանութեան յայտնելու ռուսահային բուն անունն ու հպատակութիւնը:

Տ. Արաւիկեան

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայր Շարմիթան, որ Բարիկի մէջ ապաստանարան մը բացած է հայ ազգաս գաղթականներուն համար, հիմակ չափազանց զղջացեր է, վասնզի Ֆրանսացի կրօնաւորը չէ յաջողեր կաթողիկոսեան փարախին մէջ առնել միջոցաւ ոչ խարնիր: Յունիս 10 ին պիտի գոյց իղեր ապաստանարանը:

Հայր Շարմիթան, անցեալները Լօնտօնի մէջ հայաստեանի կազմակերպուած միթինկի մը, որուն կը նախագահէր Հերֆորտի արքեպիսկոպոսը, երկար բանախօսութիւն մը արտասանելով, սա եղբակցութեան յանգեր է թէ ոչ կաթողիկոս հայերը պէտք է ընդունուին:

(*) Շատ զարմանալի կը թուի մեզ այս որոշումը: Կամ մեր թղթակիցը թիւրիմացութեան մը մէջ կը գտնուի կամ Արփիարեանք գաղափարի մոլորման մը ենթարկուած են:

Նին կաթողիկոսութիւնը և արժանաւան լէոն Ժ. Ի օրհնութիւններուն. չէ քաշուել մինչեւ իսկ ըսելու թէ անգլիական եկեղեցին եւս կաթողիկոսութիւնը ընդունելու է:

Կը զարմանանք և կը ցաւենք ասանկ կարգ մը հայր Շարմիթաններու և ուրիշ միախնարներու բռնած ընթացքին վրայ, որոնք մեր ազգին արդի քայքայուն վիճակէն կուզեն օգտուել իրենց պատկանած եկեղեցիներն հարստացնելու համար:

Պարզապէս վատութիւն է:

—Տ. Վաղինակ և Տ. Մաշլոնց վարդապետները, Արմաշի գալբեւանքի նախկին չընտնաւորներ, որոնք Բարթոլոմէոսի տեղապահութեան ատեն խոյս տուած էին Պոլսէն և ժամանակէ մը ի վեր Պոլսկարի կը գտնուէին, վեհ. կաթողիկոսի հրամանով Ամերիկա գացին: Տ. Վաղինակ Բուովէսիայի և Տ. Մաշլոնց Ուսթըրի հայոց հովուութիւնը պիտի վարեն:

—Գահիրէի մէջ սկսած է հրատարակուիլ նոր թերթ մը, փառաւ, շաբաթն երկու անգամ. Տնօրէն — Խմբագիրն է Պ. Յարութիւն Արփիար: Յաջորդութիւն և յարատեւութիւն կը մաղթենք մեր պատ. պաշտօնակցին:

—Վառնաի մէջ եւս այսօր հրատարակ կ'ըլլայ ուրիշ զաւեշտաթերթ մը, Կառաւ, խմբագրութեամբ Վաղեմի հայ գրագետ Պ. Ֆէլէկեանի: Երբեք անք որ քաջալերութիւն չի զլացուիր գրչութեան այս բազմամեայ աշխատանքին:

—Կիմանանք թէ Պ. Ամիրխանեանց, վառնայի հայ ազգաստեղծութեան նորահաստատ ապաստանարանին վարիչը, խաչակնքելու քրիստոնէական սովորութիւնէն ետ կեցնել կուզէ եղբի իր խնամքին ներքեւ գտնուած հայ մանուկները: Եթէ այս լուր ստոյգ է, կը խնդրենք Պ. Ամիրխանեանցէ որ մեր կրօնքին այս նուիրական ձեւակերպութեան դէմ իր խստութիւնը դադարեցնէ, զանազան գիւրազգայութիւններ չգրգռելու համար: Դժբաղդարար կուրելի չէ սպասել որ Պ. Ամիրխանեանց, բազմական միախնար, մեր հայաստանեայց Ս. Եկեղեցիին սկզբունքներով սողորէ մեր հայ մանուկներուն միտքն ու սիրտը, բայց միւս կողմէ կը սպասենք իր մէջ որ իրբեւ եւրոպական կրթութիւն ստացած և զարգացած մարդ կրօնական տեսակետով չի բռնանայ համալուծման վրայ և յարգէ խղճի ազատութիւնը: Վառնաի մէջ իր ձեռնարկը լոկ բարեգործական կ'ենթադրուի. գոնէ ինք այսպէս կը յայտարարէ: Բայց երբ իր նպատակէն այսօրինակ անպատեհ չեղումներ ունենայ, այն առնէ իր արտաքին նպատակին և տեւ սքողուած ուրիշ անհաճոյ

գիտումներ պիտի գուշակուին, որոնց հետ երբեք չպիտի կրնանք հաշտուիլ, մեր ազգը ինչ վիճակի ալ ենթարկուի:

—Շումալէն մեզ կը գրեն թէ կոթողիկոսական հովիւ Տ. Արսէն վարդապետ վեհ. հայր քաղաքէն մեկնելով գացեր է Ռուսիա:

ԱԳԻԱՆԵ ՊԻՐ ԹԵՏՊԻՐ

Անտառներն տէնիզ սէվահի. լինտէ՛ 90 խանէ Էրմէնի վէ 300 խանէ Բում վէ 1000 խանէ գատար թիւրքէրտէն միւրեքէպ պիր գասապտատ, թիւրքէր՝ ու մում գըրկնլար էսնասընտա, խըրիստիյանլարը քէսմէք իչին հազըրլանմագտա վէ գըրլը, սաթըր վէ պալթալարը սօգազ օրթա սընտա պիլէմէքտէ, վէ «կեւվուրլար սիլի քէսէճէկիլ» տէյու հէր կին հէր սաաթ խրիսթիյան գօմ շալարընը թէհտիա իթմէքտէ օլտըզլարը սէպէպլէ հէր սանիյէ իչին պունլար էօլիմէ պէքէրլէր իտի հիւքիւմէթ եինէ գըրկընըն էօնիւիւ ալմայա չալըճմայուպ, տահա զիյատէ թիւրքէրի ճէսարէթլէնտիւր վէ թէչլիկ իտէր իտի: Պու սէպէպտէն Էրմէնիլէր հիւքիւմէթին մուհաֆազա սընտան տախի գաթի ումիտ օլարագ, պաշլարընըն շարէսինէ պագմագ իչին թէտպիլլէր տիւ շինմէքտէ վէ արամագտա իտիլէր: Նիհայէթ պէյինլէրինտէ ուղուն միւզաքէրէլէրտէն սօնրա, էրքէլլէր գաթիլ օլընտըգտա էվլատ ու էյալլարընը վէ մալ ու միւքլէրինի գաթիլլէրիլ օլաճագ թիւրք գօմշուլարընտ պըրագմըշ օլմամագ իչին, վէ հախօտ քէնտիլլէրին ուղրայաճագլարը ֆէյաքէթտէն տիւ մանլարընը մահրում պըրագմագ մագ էֆքեարը իլէ աթիտէքի գալարը վէրմիլլէր իտի:

Թիւրքէրին գըրկընա թէչէպ պիւս իտէճէքլէրի սաաթտա, հէր պիր Էրմէնի քէնտի սաքին օլտըղը էվէ աթէչ վիրուպ, գասապատ ումում պիր եանկըն հուսուլա կէթիւմէք վէ պու հօլլէ թիւրքէրին մալ ու միւքլէրինի տէ պէրապէր քիւլ իթմէք գալարը գաթիսինտէ պուլընմըլլար իտիլէրմէնիլէր պու գարալարընը՝ թիւրքէրին թէհտիտէն մուգապէլէթէն թէհտիտ հօլու պալըլարընտ պիլտիւմէլէրինտէ, ու մում թիւրքէր իչինտէ պիր հէյիճան պիր ըզտըրապ հիւքմ իթմէկէ պաշլար, գիրա մեղքիւր գասապտանըն իսլամ վէ խրիսթիյան էվլէրի գարըլըգ վէ պիրպիրինէ բէք հազըն օլտըզլարը սէպէպլէ հէր հալտէ թիւրքէրին էվլէրիտէ պէրապէր եանաճագլար իտի: Իսլամլար պու գօրգու իլէ գայմագումա մուրաճաաթ իտիւպ, խըրիսթիյանլարը գըրմագ նիյէթին:

տէն ֆարիզ կէտիքներին սէօյ-
լէր, վէ էկէր քէօյլէրուն թիւրք-
լէր էրմէնիլէրի գրքմադ իշին
գասապալա կէտիքի իսէ, քէն-
տիլէր էրմէնիլէրի մուհաֆազա
իթմէկէ մէհպուր օլտըզլարընը
պիւտիլիլէր: Իշլթէ պուկիւն պու-
սաթթա գասապա միլլէրի գասա-
պա զըրկընտան պու սօլլէ գուր-
թուլմուշ տըր: վէ գալմապամ է-
ֆէնտի տալի գրքլըն իծրա իթ-
տիլմէտիլի իշին Եըլտըզլըն պալա-
շիշլէրինէ տէսթէրէս օլմամլը տըր:
Պիլ պու մալիւմաթը շալալը
էմիլիթ մէնպալարտան տըլպ
տէրճ իթմէքլէ պէրապէր, շու ա-
գիւնէն լծտպիլի սալիլ միլլէթ-
տաշարըմըզըն նազարը տըզգա-
թընա հէվալէ վէ իզլիլիսի հալ-
անտէն իսթիֆատէ իտէպիլմէլէ-
րին լծալիլիսի իտէրիլ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Ինկիլթէրա մէհլիսի մէպուսա-
նընտա Մ. Պալիուր պէյան իթ-
տի քի, տէվլէթլէր պէյիլիլիսիտէ
կիրիտին լծէքիլթը իշին միւ-
զաքէրէտէ պուլընյօրտար իսէտէ
էլան պու մէսէլէ իշին Պապը Ա-
լիյէ գարալարը լծէֆէթմ օլընմա-
մըլ տըր: զիրա շիմտի էն միւս-
թաաճէլ մէսէլէ միւթարէքէ վէ
մուսալէհէ շարթլարընըն լծալթը
գարալա տընմալը տըր:

Տէվլէթլէր շիմտի լծիլըր տա-
քէրէրին կիրիտան կէրի չէքիլմէ-
լէրի վէ առանըն լծէքիլի իշին
քիֆայէթ իտէպիլմէք տէրէքէտէ
գուլվէթ լծէքէմիլ իթմէք խու-
սուլարընտան տօլալը միւզաքէրէ
իթմէքտէ տիլլէր:

Մայիս 28 տէ լծիլըքէրին Գան-
տիտան (կիրիտ) չըգուպ, խը-
ընթիլիսիլարա գարըն իծրա մէ-
զալիմտէ պուլընտըզլարընը ին-
կիլթէրա խարիճիլէ նազըրը միւս-
թէշարը Մ. Գըրզըն լծաստիգ
իթտի: վէ իսլամլար հէնի հիւ-
ճիւմէրէ պաշլամըլ օլտըզլարըն-
տան, սիւսիլարընըն լծօրանըլ-
մասը հազգընտա լաղըմ կէլէն
լծտպիլիլէրի իծրա լծմէր իշին
Մ. Հէրմալալ լծալիլմաթ վէրիլ-
միշ օլտըզըն պէյան էլլէմիշ տիլ:

Ալիինա Էրիւնկիւ կաղէթտալ-
էքէիքէ Էրիւնկիւ նամ վաթմանրէր-
վէրան Եսնան շիլքէթիլին սօն
վուգուսթլարտա իծրա լծտիլի
սուսմէլաթ ու հարէքիւթը լծալ-
պիհ իթմէքտէ վէ տնըն մորտ 25
լծարիլիլ պիլ լծահրիւթը ու-
մուսիլէսիլի նէշը իտուպ, մուհա-
րէպէի պաշլամադ իշին շիլքէ-
թին հէր պիլ ազասը էլտէն կէլէն
լծտպիլիլէրէ սիւլիւք լծմէկէ տա-
վէթ օլընմըլ օլտըզըն կէօսթէ-
րէրէք, մուհարէպէ քիւշտը իլէ
հուսուլա կէլէն մազարաթտան
տօլալը մէլքիլ շիլքէթին մէ-

սուլ օլտըզը վէ գանուսա մուխ-
լիֆ հարէքիւթտա պուլուտըզը
սէպէպլէ, շիլքէթիլին իտարէ մէ-
շիս ազալարընըն լծալթը մուհա-
քէմէլէ ալընմալարընը իտտա
իթմէքտէ տիլ:

Միւսալէհէնին շարթլարընը
լծալթը գարալա ալընտան տէկին
միւթարէքէ միւստէթիլին ուզան-
մասը հազգընտա տէօվլէթլէրին
Պապը Ալիյէ միւրաճ տաթլարընա
ճէվապէն խարիճիլէ նազըրը միւ-
զաքէրէ իշին մուրաթիսալար
լծալին օլընտըզըն վէ մայիս 22 տէ
միւզաքէրէլէ պաշլանաճալը էլշի-
լէրէ պիլտիլմիշ տիլ:

Ալիինա կաղէթալարը Գանտիտ
ճիլարընտա միւսլիմանլարըն վաճ-
շիլիլէր իծրա լծտիլիլին վէ չէհ-
րին միւթէպիլարընը պու պապտէ
շիլքայէթ իթմիշ օլտըզլարընը
նազմագտա տըրլար:

Շէհրին միւթէսարըքը միւթէ
ճասըրլարտան տըլընը տէր-
տէստ իթմիշ իսէտէ իոլամէհալի
հիւքիւմէթ գօնաղընը մուհաքէրէ-
լէ տըլպ մահպուսէլիլին սէրպէսթ
պըրաղըմալարընը շէտիտէն լծա-
լէպ իթմիշ տիլ:

Կիրիտան պուլընտան լծիլըր տա-
քէրէրին տառտան չըգմալարընըն
Տէվլէթլէր պէյիլիսիտէ գարալիլը
օլտըզընը տմիւրալար կիրիտիլ տ-
ալարա պէյան: իթմիշլէր տիլ:

Գանտառան Տէյիլի Նիւսէ վէրի-
լէն պիլ լծէլէկրաֆ կիրիտիլ տա-
լարըն Հիւրաքիլթրա իւլէրի-
նէ հիւճիւմ լծտիլիլէրին վէ
Ֆրանսա վէ իտալիա զըրհըլար-
տան օլընտան աթէշ իւլէրիլին կէ-
րի չէքիլմէլէ մէհպուր օլտըզլա-
րընը պիլտիլմիշ տիլ:

Թալմըլը վէրտիլի մալիւմաթա
նազարէն Ալիսանիսթանըն Էմիրի
մէմուրիլէթտէ պուլընտան պէօիւք
վէ քիւշիւք էրմէնի մէմուրլարընը
լծարա լծմիշ տիլ: Էմիրին պու-
հարէքիւթընա սէպէպ Եըլտըզ-
տան օլընտան լծէշիլթալթ տըր,
զիրա պու էրմէնիլէրին մէմուրի-
լէթ ու սոստագաթտա տալա պիլը
գուսուրլարը օլմաղըզընը իպրազ
իլէ՝ կաղընըլ իսլամիլէթիլին իտալի-
ֆէսի պուլընտան լծիլըր Մուլլա-
նընա տալ պիլ միլլէթէ մէնսուպ
պուլընտաղլարընտան տօլալը
լծարա իտալիլիլէրին լծմէն պիլ-
տիլիլմիշ տիլ:

Ֆրանսանըն Գըրմըզը խաշ շիլ-
քէթի մուհարէպէտէն մէհրուհ
պուլընտան լծիլըր տաքէրէրին լծէ-
տալիսի իշին Սլաւալար 5,000
ֆրանք կօլալմըլ տըր: Ֆրանսըլ
էլշիլի իսէ Եըլտըզ գուրպիլտէ
պուլընտան տաքէրի խաթաթտանէտէ

խաթաթալարա պազմադ իշին ֆրան-
սըլ բահիպլէրի տալէթ իթմիշ
տիլ:

Ֆրանսա իմպէրաթօրը իշինճի
Նաբօլէնըն գէվէսի իմպէրաթօ-
րիցա Էօթէնի եազընտա Սլաւա-
լըն եազընընա նազարէն մու-
մալիլէհա Պօնալարթ խանէտանը-
նա մէնսուպ պիլ բրէնսին կիրիտէ
բրէնա նասպ օլընմալարա տըլըրէշ
պուլընտըզընտան, պու պապտէ
Սալլիմա միւրաճաթալլէ տնըն
րէյիլին լծահիլ իտէքէք իմիշ:

Կէլէնիլէրտէ Ֆրանսա վէֆաթ
իտէն Տիւք ա'Օմալըն լծէրէքէ-
սինտէն բրէնա Ֆրանսիանա հալ-
րէթլէրինէ 60 միլիոն ֆրանք մէ-
րաա գալմըլ տըր:

Եաղմուրլարտան հուսուլա կէ-
լէն սէլլէր պալը կէրէրտէ եօլ-
լարը վէ լծէլէկրաֆ խաթալարընը
պօզմուշ օլտըզընտան, 2-3 կիւն-
տէն պէրու Պալգանիք լծէլէկրաֆ-
լարը կէթիլմէմիշ տիլ:

Սօֆիտտան տընտան մալիւմաթ-
լարա կէօրէ, շէհրին ալապտա
պուլընտան մահէլլէրիլին սէլ պասմըլ
օլտըզընտան, պիլ չօդ էվլէր վէ
քէօրիլէր կըզըլմըլ վէ պիլ գաշ
առաթ պօղուլմուշ տըր:

ՎՐԻՊԱԿ

Մեր անցիալ լծիլթիլին ճակատը
գրուած լծուականը փոխանակ
Մայիս 21 ի, սիւսլմամբ 12 եղած
է:

—Վերլընթիլ Իրաւունքին մէջ
հրատարակուած էր վառնաի տղ-
քատաթնամ ընկերութեան հաշուե-
կշիւը, որուն առաջին մասն 10
ֆր. 50 ի նուիրատուութիւն մը
մուսուլու էր:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՄ

Պաղտասար Շիրին Մելքոնեան ա-
նունը, Ակնայ Կամարակապ գիւ-
ղէն, 19 տարու, թուի, երկայնա-
հասակ, նիւար, ութն ամիս առաջ
վառնա եկած, յետոյ Ռուսոնու գա-
ցած ու անկից Սիլիպըրէ, ուր ան-
յայտ եղած է: Եը խնդրուի որ եթէ իր
մասին տեղեկութիւն մը ունեցող կայ,
գիմէ Մասիս սրճարանը ծխալաճառ
Յարութիւնի:

—Պոլսոյ վերջին գէպքերէն խոյս
տուող Ակնայի Յակոբ Գալաթքեան ա-
նունը Ալիքանտարի կամ Գահրէ
կը գտնուի եղեր: Եը խնդրուի այս
երկու քաղաքի ազգայիններէն որ եթէ
գիտեն սոյն անձին ուր բնակիլը, ի-
մաց տան սա հասցէին:

Ստեփան Գալաթքեան Օթէլ Ըօպ-
րիճ, վառնա:

ՍԵՐՈՆ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

Սափիլ, Պալըք-Գալաթ, քիւ 529

Եը խնդրէ արդոյ հասարակութե-
նէն գիմէլ իր սափիլի խանութը,
ուր անշուշտ գոհ պիտի մնայ: Արա-
գութեան եւ մաքրութեան մեծ խնամք
կը տարուի:

Տ. Ղեւնդ քահանայի կրօնա-
կանութիւնէ հրաժարելուն առթիւ
Ե. Կրօն յօդուածին գէմ Գ.
Գամիւր-Արշալուր միւլ զրկած է
յօդուած մը գոր նիւթերու առա-
տուծան պատճառով յայտարար լծի-
ւին յետաձգելիք:

ԶԱՍԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 21 Մայիս

Պաղտալ

Վալիօն, 57-59, 50 լիպր. հէքթօլ
9,60-10,10 ֆրանք

Արապա, 57-61 լիպրա, հէքթօլթը
9,60-10,80 ֆրանք

Ալիւն

44-46 լիպրա, հէքթօլթը 7,60-4,80

Մարըր պաղտալ

Հէքթօլթը 4,80-4,90 ֆրանք

Նաբօլէն 20,60 ֆռ. հիւսալը իլէ

Կիւնտէ 15-20 վալիօն վէ 10-15

արապա պաղտալ, 10-12 արապա

արապա վէ 5-6 արապա մըսըլ

պաղտալը ինմէքտէ տիլ:

ՀՐԱՑԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԵԱՍ

ՄՐՄՈՒՆՁ ՀԱՅԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղկա-
նայ առաւել քան 100 երեսէ, կը
պարունակէ շատ մը հին եւ նոր ա-
զատ երգեր, զորս ուշմ ժողովորդն
ախորժանօք կ'երգէ:

Փափաքողք կրնան ստանալ զայն
փոխարէնը 1 ֆրանկի նուսկաղարընը
(բօստի բուլ) խրկելով խմբագրու-
թեանս, կամ գիմէլով հետեւեալ
հասցէներուն:

Ճեպրք

Արիս	Գուրպէթ	Ռուսոնու
Ճիգրան	Աճէմեան	Շուսու
Կարապետ	Թօթապալ	Սիլիպըրէ
Մարտիրոս	Գէնտիկեան	Պուրիպալ
Խաչիկ	Թօթաքեան	Սիլիպէն
Ալէքս.	Հէմիլիպալ	Ֆիլիպպէ
Իսկէնտէր	Արալանեան	Տօպրիշ
Յովհաննէս	Պիպէտեան	Պուզըն
Արթ.	Ճէր Ղեւնդ քահ.	Կալաթ
Թէօֆիլ	Թէրզեան	Դէօստէնէ
Ասատուր	Բրուտեան	Գահրիլ
Ճիգրան	Արալանեան	Աղէքսանտրիա

Աղգ. վարժարանաց համար՝ երբ
գէթ 10 հաւ կ'ուզուի, 20 առ 100
գեղջ կը լինի:

Ա Զ Դ

Վառնաի, Ռուսոնուի եւ չըլալայ
քաղաքաց մէջ առեւտրական հրա-
պարակի ծանօթ եւ առաջնակարգ վա-
ճառատանց մէջ պաշտօն վարած երի-
տասարդ մը որ այս երկրի մէջ պէտք
եղած լիզուական հմտութիւնը ունի,
կը փափաղի պաշտօն ստանձնել վաճա-
ռատան մը մէջ չափաւոր վարձատրու-
թեամբ:

Դիմել Իրաւունքի խմբագրութեան:

Ա Զ Դ

Իրաւունքը կը վաճառուի նաեւ Օթէլ
Բօմբըրիլիլիներքեւ, Տ. Սանտալեանի
ծխախոտի վաճառատան մէջ, ինչպէս
նաեւ Մուսալլաի հրապարակին վրայ:
Տ. Մկրտիչի սրճարանին կից, հայ
ծխալաճառ—սրճալաճառի խանութին
մէջ, նաեւ Մուսալլա Ապուլլարանեան
մզկիթի գէմ Պ. Աւետիս Զարհանէ-
լեան ծխալաճառ—թղթալաճառի խա-
նութը:

Փափաքողք կրնան ամեն ամեն թերթ
գտնել այս երեք տեղերը: